www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 241. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 16 жовтня 1930. VOL. XXXVIII. No. 241. Jersey City, N. J., Thursday October 16, 1930. THREE CENTS.

ЗИМОЮ ГОЛОДУВАТИМЕ 200,000 РОДИН

АТЛЕНТИК СИТІ. — Джеймс Фізер, заступник президента Американського Червоного Хреста, подає, що наближаючася зима буде для Червоного Хреста найтяжчою. Посуха й загальна економічна депресія збільшили число голодуючих людей. До них долучаться ще жовніри, котрих звільняють з армії, а котрі не зможуть дістати роботи.

Фонди Червоного Хреста вичерпані, а тут прийдеться годувати яких 200,000 голодуючих родин.

ДЕПРЕСІЯ І ЛЮКСУС.

НЮ ОРЛЕНС. (Луїзіяна). — Юджін Блек, губернор „Атланта Федерал Резерв Бенк", виголосив дуже цікаву промову перед „Інвестмент Бенкерс Асосейшен".

Блек твердить, що Американці жиють понад стан. Автомобіль, холодільня, радіо і дорогі цигара витворюють дивну атмосферу, серед якої люди живуть як затуманені, не бачучи того, що їхнє життя побудоване на кредиті. Ту атмосферу піддержують ті, що вічно твердять одно й тесаме, що добробут є вже за плечима, а щоби його осягнути, треба тільки довіря у власні сили й американського генія.

На думку Блека Америці не треба довіря, а тільки певности. Не можна говорити про добробут, коли кождий задовжений по вуха. І не було би трагедії з фармером, коли би фарми не були так сильно заморгеджовані. Економічна депресія є у великій мірі наслідком люксусу, опертого на довгах.

КОМУНІСТИ ДЕМОНСТРУЮТЬ.

БОСТОН. — Комуністи влаштували демонстрацію перед домом, де відбувалися наради конвенції Американської Федерації Праці. Арештовано пять жінок і 10 чоловіків.

Покалічених відвезено до шпиталів. Найбільше ран завдали поліції жінки, котрі покусали кількох поліцаїнів.

Поліція каже, що демонстрацію влаштували агітатори з Ню Йорку.

ЗАПИТУЮТЬ РЕДАКТОРІВ У СПРАВІ ПРОГИБІЦІ.

ВАШИНГТОН. — Бюро для форсовання прогибіції розіслало письма до 3,000 начальних редакторів з запитом, чи вони є за знесення прогибіції, чи заховуються невтрально, чи може понирають 18-ту поправку.

ТОТЛ ЗА ЗНЕСЕННЯ ПРОГИБІЦІЇ.

РОЧЕСТЕР. — Чарлз Тотл, републиканський кандидат на говернора нюйорського стейту, у своїй промові до 3,000 слухачів заявився за знесення прогибіції. Оту його заяву повитано довгими і рясними оплесками.

РУЗВЕЛТ НЕ ДОЗВОЛЯЄ ПОЛЮВАТИ.

ОЛБАНІ. — Говернор Рузвелт видав проклямацію, в якій подає до відома, що замкнув цеї осени ліси для польовань ізза посухи і лісових пожеж.

РЕПУБЛИКАНЦІ ПОТЕРПАЮТЬ.

ВАШИНГТОН. — Вислід дотеперішних виборів не задовольняє републиканців, бо як так далі піде, до демократи готові мати в конгресі більшість.

БУДЕ НАГОРОДА ЗА ВІДВАГУ.

ТРЕНТОН (Ню Джерзи). — Двайт Моро, кандидат на сенатора, підніс у своїй кандидатській бесіді, що він вірить в ініціятиву, вишколення і відвагу американського народу, а тимсамим вірить, що скоро прийде конець теперішній депресії. Треба тільки, говорив Моро, узброїтись у відвагу й братися до бизнесу чи промислу, а це певно виплатиться.

РОБОТИ ЗРОСЛИ НА 1%.

ВАШИНГТОН. — В порівнанню з серпнем зросли роботи у вересні на 1%. Так каже Статистичне Бюро Праці.

БАНДИТИ ПРАВЛЯТЬ.

ШИКАГО. — Екзекутивний комітет „Шикаго Чорч Федерейшен" оголосив звіт зі своїх доходжень у справі поширення бандитизму в Шикаго. У звіті кажеться, що поліція й публичні урядовці є оплачувані бандитами, та що жадоба набуття гроша веде цілу адміністрацію міста враз з судами до цілковитої деморалізації. Тому нема можливости припинити бандитизм.

ОСТОРОЖНО З ДЕРЕВЛЯНИМ АЛЬКОГОЛЕМ.

НЮАРК. — В останніх кількох днях сконстатовано вже 20-тий випадок смерти ізза затроєння алькоголем. При останній жертві знайшли фляшку денатурованого алькоголю, призначеного для промислових цілей.

Лікарі твердять, що це затроюються люди деревляним алькоголем, бо іншого не можуть дістати, бо задорогий. В останніх часах замкнули прогибіційні агенти в околиці аж цілу сотку тайних дестилярень. Це є причиною, що й самогон пішов у ціні вгору. Тому пють деревляний алькоголь.

ЖЕРТВИ САМОГОНУ.

За останні кілька днів померло в Нюарку, Н. Дж., 19 осіб від отруйного алькоголю.

ЦЕРКВА Й БЕЗРОБІТНІ.

Місійна Рада Лютеранської Церкви у Мідвокі заявила, що церква має занятися допомогою безробітним, і рішила, що при кождій лютеранській церкві має істнувати комітет, який має старатися за поміч і працю для безробітних.

В СКЛЯНІЙ ТРУНІ ПЕРЕХОВУВАВ МУМІЮ ЖІНКИ.

Один адвокат у Дісельдорфі дуже любив свою жінку. Коли вона в 1928-му році померла, він казав її тіло забальсамувати й умістити в скляній трунї в осібній кімнаті. Коли влада довідалася про той факт, домагалася від адвоката, щоби він похоронив мумію своєї жінки на цвинтарі. Адвокат не хотів того зробити й справа опинилася в суді. Адвокат виграв процес. Бо суд був тої думки, що закон ведить похоронити трупа помершого, але не мумію.

„ПОШУКУВАННЯ ПІДОЗРІЛИХ".

У порозумінню трох воєводів Сх. Галичини, як повідомляють польські газети, влада безпеченства почала пошукувати підозрілих у повіті: бобрецькім, рогатинськім, бережанськім і підгаєцькім при співучасти спеціяльно зорганізованих відділів державної поліції. Керує акцією воєвідський командант державної поліції у Львові, інсп. Грабовський. Пошукування потревають кілька днів. В акції бере участь тисяча поліцаїв.

НА КАРУ СМЕРТИ.

Роман Мацапула з Підгородя під Галичем хотів конечно женитися з Оленою Фіголь. Олена не мала нічого проти цього, щоби вийти за нього заміж, бо хлопець був гарний і не бідний. Але між її родичами та родичами жениха прийшло до непорозумінь у маєткових справах і родичі розбили плани молодої пари. Де двох бється, там третий користає — подумав собі Станислав Цимбалістий і почав залицятись до Олени та хотів повести її до шлюбу. Роман Мацапула вмовив у себе, що без Олени він не може жити і замісць найти собі другу Олену, узяв револьвер та застрілив свого суперника. Думав, що тим чином промостить собі дорогу до Олени, але промостив собі тільки дорогу до кримінали. На дніх Мацапула станув перед станиславським судом і хоч боронився, що з жалю за втраченою дівчиною сам не знав, що робить, судді присяглих не сокрушили свого серця над загробленим хлопцем і станули на становищі, що Цимбалістий ні в чому не був винен та що вбивати його не було причини, бо як Олена гарна, то її має право любити не лише Мацапула, але і Цимбалістий. І Мацапулу засудили в станиславівськім суді на кару смерти через повішення. Як Мацапула почув присуд, то розплакався, бо лекше вбити тим, що злобно перекручують другого чоловіка ніж самому йти на смерть. Але оборонець вніс касацію, то може ще присуд буде змінений.

ПЕРЕТЯТІ ДРОТИ.

На терені гром. Станиславівка (пов. Мости Великі) невідомі люди перетяли телеграфічні та телефонічні дроти, що лучили Львів із Мостами Вел. Так повстала перерва на 100 км. Школу направлено на пляжу Дівше-Комарівка (між Бережанами та Тернополем) перетяв хтось два телефонічні дроти. „Сл. П." повідомляє, що як підозрілих у перетинанні дротів між Олеськом і Підгірцями арештувала поліція Мих. Сумика, дир. кооперативи в Олеську, та Ром. Татаньчука, канцелярійного помічника, хвилево без занятя.

АРЕШТОВАННЯ УЧЕНИКІВ.

Поліція у Винниках арештувала Мих. Дмитерка, уч. торг. школи у Львові, Вол. Губку, уч. семінарії у Львові, Петра Москву, масаря, Мих. Тимка, уч. сем. Усі замешкали у Підберізцях. Їх відставили до вязниці у Львові. Польські часописи пишуть, нібито згаданих арештованих приловили, як на залізничих товарових вагонах замазували знак польського орла, а вирізували ножиками тризуб.

РОБІТНИЧІ ЗАВОРУШЕННЯ В ПОЗНАНЩИНІ.

У Людвиківці під Познанем вибух робітничий страйк, до якого приступила тільки частина робітників. Страйкуючі робітники напали на тих робітників, що працювали у фабриках та потурбували їх, між іншим одного робітника поранено дуже поважно. Поліція стала в обороні працюючих робітників і стріляючи в повітря, розігнала учасників страйку та арештувала кілька осіб.

З НАГІНКИ НА „ПЛАСТ" У ПОЛЬСЬКІЙ ПРЕСІ.

У „Веку Новім" з 18. вересня подано прізвища і світлини тих, що по інформаціям польської преси хотіли напасти на Рацлавіцьку Панораму і Палату Штуки. Є це типовий зразок журналістичної несовісности, себто натягання якихось правдивих чи уроєних фактів до потрібних — всім зрештою добре знаних — цілей. Про Володимира Радечія пишуть там: „Як довідуємося, Володимир Радечій у сферах (!) українського „Пласту" „уходив" за атлета циркової ваги, а надто був караний уже кількома місяцями тюрми за крадіж". „Век" не мав уже настільки відваги, щоб написати очевидну брехню, але написав це в такій формі, що кожному читачеви відразу прийде на думку, що, мовляв, Радечій пластун! Тимчасом ані Володимир Радечій ніколи не був членом „Пласту", ані „Пласт" не займається атлетикою, яка навіть у ділянці пластового спорту не має найменшого пристосовання, ані тим менше може „Пласт" щонебудь мати спільного з людьми, котрі були колисьбудь карані за крадіж. Зрештою не треба хіба нікому тут пригадувати, як „Пласт" ставиться до всяких здобутків мистецтва й культури і що пропагують членам „Пласту" в цій мірі пластові приписи. Але тим, що злобно перекручують дійсність і правду, ніякі вияснення чи спростування очевидно не поможуть. — Пластовий референт преси.

В ДОБІ РЕКОРДІВ.

В одній берлінській каварні джезбендова оркестра, що складалася з чотирох осіб, здобула рекорд, граючи без перерви сто девять годин.

АРЕШТУВАННЯ.

У Грималові арештувала поліція хлібороба Авт. Гершона та Вас. Бурштинського, кооперативного помічника. Їм закидають підпал стирт на фільварку в Грималові. — У Вороxті арештували Вол. Попадюка та відставили до слідчого виділу в Станиславові. Попадюк, як відомо, виступав у процесі за бомбовий замах на Сх. Торги м. р.

СКІЛЬКІСТЬ ХУДОБИ В ЕВРОПІ.

Найбільше худоби є на території бувшої Росії, бо 70 міл. рогатої худоби та 26 міл. свиней. Німеччина має 18.4 міл. рог. худоби і понад 20 міл. свиней. Франція 15 міл. і понад 6 міл. Велика Британія 7.9 міл. і 3.4. Ірляндія 4.1 міл. і 1.2 міл. Румунія 4.4 міл. Італія 7.4. Югославія 3.6 міл. Чехословаччина 4.7 міл. і 2.5 міл. Данія 3.1 міл. Польща 8.6 міл. Звісно, що числа ці треба вважати далеко не точними, лише приблизними.

АРЕШТУВАННЯ БУВШОГО ПОСЛА КУНЬКА.

Політична поліція в Тернополі арештувала в пятницю, 19. вересня, бувшого посла тернопільської округи, Антона Куньку, селянина з Чернилева Руського, пов. Тернопіль. Посол Куньо приїхав до Тернополя в особистих справах пополудневим потягом з Бірок Великих і тут з місця арештували його агенти політичної поліції. Арештування бувшого посла Куньки має виключно політичний характер. По переслуханні в поліційнім комісаріяті, а опісля у слідчім відділі, віддано бувшого посла Кунька до диспозиції прокуратора при окружнім суді в Тернополі. Музики, і в полудне в суботу, 20. вересня, відставлено його з поліційних арештів до слідчої вязниці при окружнім суді в Тернополі, де його переслухував слідчий суддя д-р Янелі. Після інформацій, які одержала жінка арештованого в поліції, бувшого посла Кунька мають в найближчім часі відставити до знаної нині військової вязниці в Бересті над Бугом.

Дотепер є увязнені слідуючі українські бувші посли: 1) Володимир Целевич, бувший суддя і бувший генеральний секретар УНДО у Львові; 2) Олександер Вислоцький, рільник з Бродів; 3) Степан Кузик, дир. ПСК в Рогатині (тепер уже на волі) — всі три з золочівської виборчої округи; 4) Іван Заваликут, канд. адвокатури в Коломиї; 5) Антін Куньо, рільник з Чернилева Руського — оба з тернопільської виборчої округи; 6) Іван Лещинський, бувший народний учитель у Львові з львівської виборчої округи; 7) Дмитро Палій, редактор „Нового Часу" у Львові зі станиславівської виб. округи — всі сім є членами партії УНДО; 8) д-р Осип Когут, адвокат в Городенках, укр. соціяліст-радикал з державної листи ч. 22 і 9) Павло Васильчук, агроном в Холмі, член Селянського Союзу з державної листи ч. 18.

УКРАЇНСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ ТІКАЄ В ЛІСИ ВІД ПОЛЬСЬКОГО ТЕРОРУ

УРЯДОВИЙ ТЕРОР У ГАЛИЧИНІ ПОШИРЮЄТЬСЯ.

ПЕРЕВОДЯТЬ ДАЛЬШІ МАСОВІ АРЕШТИ.

Поляки хотіли висадити в повітря монастир оо. Студитів у Львові. Замкнули школу ім. Шашкевича.

ЛЬВІВ (Галичина). — Польська телеграфічна агенція подає коротку вістку, що мешканці села Голгочі, підгаєцького повіту, зі страху перед польськими карними відділами покинули своє село та переселилися в ліс з частиною свого майна. Вістка ця коротка, але вона добре відбиває в собі те, що тепер робить Польща в Галичині.

Тепер там переводиться по українських селах так звана „пацифікація". Особливо жорстоко проводиться ця „пацифікація" в повітах тернопільськім, бобрецькім та бережанськім. Лише в цих трох повітах знаходиться 2,000 польських поліцаїв та відділи кінноти, які переводять ревізії та жорстокі екзекуції над українським населенням. Куди тільки приходять карні відділи, там піднімається плач, стогін та розпучливий крик українського селянства. Українське народне добро, господарства українських селян обертаються в руїни, а українські сільські установи, як кооперативи, читальні та народні доми, обертаються в звалища.

Отже не диво, що населення, захищаючись від кривавого польського урядового терору, тікає в ліси та переховується в очеретах, щоби тільки вратуватися від польської жорстокости. В кождім селі, де лише побували карні експедиції, вони перевели масові арешти українського населення. По всіх шляхах Галичини тепер можна стрінути гурти скованих ланцухами українських селян та молоді, яких женуть „на слідство" польські жандарми та улани.

Ранком 24. вересня ц. р. невідомі злочинці підложили бомбу під монастир оо. Студитів у Львові. Одна бомба вибухла. Хоч вибух був дуже сильний, але він не вчинив шкоди будівлям монастиря. Друга бомба, що була підложена під саму будівлю монастиря, не вибухла, бо передчасно перегорів льонт. Польські напасники, злякані криком декого з монахів, що бачили злочинців, утікли, відстрілюючися з револьверів. Від знищення чудом вратувалася церковця, яку перевезли сюди з Турчанщини як зразок чудового старовинного українського церковного будівельства. Історична та мистецька вартість цієї церкви неоцінена. Монастир Студитів, що положений у Львові на взгірях Знесіння, є сіллю в очах польських шовіністів.

У Станиславові сильний відділ польської поліції вломився до будинку української народної семиклясової школи, заявивши, що школа розвязана. Школа імени Шашкевича істнує вже 20 років і знаходиться під зарядом „Рідної Школи". Тепер у ній училося 270 українських дітей.

Поліція запечатала будинок, чим унеможливила науку в фахово-доповняючій школі „Рідної Школи" в Станиславові, яка міститься в тому самому будинку. Поліція перевела ревізію в канцелярії школи, де забрала всі шкільні акти та мапи. Причин ревізії й замкнення школи, як звичайно, поліція не подала.

Арештовано ще двох бувших українських послів до сойму: Стефана Кузика та Олександра Яворського. В селі Буцковичі, повіт Перемишль, поліція арештувала 25 селян та замкнула тамошні товариства „Луг", „Пласт" і „Сокіл", а також опечатала кооперативу. Подібні ревізії, арештування й замкнення українських інституцій, без пояснення причин, переводяться по всій Західній Україні.

ПРИЯТЕЛЬ ПІЛСУДСЬКОГО ХОТІВ УБИТИ ЙОГО.

ВАРШАВА (Польща). — Поліція говорить, що бувший приятель Пілсудського, 67-літній Поляк Ягодзінський, хотів убити диктатора. Він мав кинути в Пілсудського бомбу, коли той проїздив би в неділю вулицями Варшави. Дізнавшись про намір Ягодзінського, поліція направила віз Пілсудського вулицями, якими він звичайно не їздив.

Ягодзінський відбув 12 літ каторги при царі за приналежність до польської боївки, на чолі якої стояв Пілсудський. Поліція каже, що Ягодзінський признався до своїх намірів.

В СТОЛИЦІ НІМЕЧЧИНИ СПОКІЙ.

БЕРЛІН (Німеччина). — В столиці наступив повний спокій. Поліція арештувала 108 осіб у звязку з заворушеннями підчас відкриття засідань парляменту, але перед суд поставила лише 19. Між ними знайшовся тільки один фашист, а інші — безробітна молодь. Більшість обвинувачених доказала, що поліція арештувала їх помилково.

Суд присудив кількох на легку вязничну кару: від трох тижнів до трох місяців. Гітлер заявляє, що фашисти не організували жадного виступу, а тому вони не відповідають за останні події.

НЕСПОКІЙ В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД (Еспанія). — В Еспанії нема спокою. Републиканці ведуть дальше жваву агітацію за повалення монархії. Уряд готується до парляментарних виборів, але републиканці на це не зважають. Валюта далі падає в ціні.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сіті і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

Тел. „Свобода", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ОБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ.

На річній конвенції Американської Федерації Праці ведеться горяча боротьба за обезпечення на случай безробіття. Як відомо, уряд Американської Федерації Праці виступив з проектом заради безробіттю. Проєкт уряду одна частина конвенції вважає недостаточним. Вона радить завести примусове обезпечення всіх робітників на случай обезпечення. Без нього, каже ся часть делеґатів, не можна зарадити безробіттю. Група, що йде з урядом Федерації, каже, що обезпечення можливе й без примусового обезпечення всіх робітників.

Прихильники обезпечення показують на досвід других країв. По всіх краях, розвинених промислово, виринає безробіття спорадично. Кождий культурний край пробував зарадити щось на те лихо. Пробовано ріжні способи заради, але ні один спосіб не може зробити сього, що зробило примусове обезпечення.

Противники примусового обезпечення показують на традицію американського зорґанізованого робітництва, котре все було проти обезпечення. Від 1906 року кожда майже конвенція Федерації Праці зявилася проти примусового обезпечення.

Прихильники можуть показати, що в історії робітництва й другі робітники теж були спершу проти примусового обезпечення проти безробіття. Та з часом вони переконалися про потребу його. Які арґументи підносяться проти сього пляну? Кажуть, що примусове обезпечення є примусовим. Отже воно противиться засаді свободи. Певна річ, що противиться, відповідають прихильники обезпечення, але всяка захорона правна обмежує чиюсь свободу. Кажуть противники, що кошти такого обезпечення спадуть на промисл. Певна річ, що спадуть, кажуть прихильники, але без коштів не обійтися, і як не крути, треба на когось їх зложити. Досі кошти безробіття поносили самі робітники; після пляну обезпечення вони спадуть на „промисл". Се

Кажуть наконець противники обезпечення, що воно віддасть робітника під необмежену контролю уряду. Прихильники кажуть, що тут забогато страху. Уряд буде мати певну контролю, але тим більше обовязків. Страх перед урядом походить зі селянських звичок, кажуть вони, які людині треба закинути, як тільки вона переходить з фарми в місто та з фармера стає робітником.

Та здається, що, на конвенції американських робітничих союзів ще побідять фармерські звички.

ОПІКА НАД СИРОТАМИ.

Опіка над сиротами, певно не нинішнє питання. Вмирали дітям родичі не від нині, лишаючи дітий сиротами, і люди мусіли займатися ними з давен давна. Колись, як життя було більше непевне, ніж нині, певно більше родичів умирало, не заосмотривши своїх дітий, як се є нині, і певно справа опіки над сиротами була колись дуже пекучою справою.

Початки опіки над сиротами сягають глибокої старини. Вже в старинним Єгипті, Греції й Римі думали люди над тим, як піклуватися сиротами. Сильний товчок дало сьому християнство через свою проповідь милосердя як чесноти. Християнські монастирі вважали своїм обовязком піклуватися сиротами й підкиднями. Ремісничі й купецькі організації, цехи, дбали за дітий по своїх членах. З часом міські уряди поширили свою діяльність і на опіку над сиротами.

Та під проповіддю про милосердя й дбання за сиріт крилися нераз пороки богато тяжчі ніж безпритульство сиріт, які вона бралася лічити. В Англії приміром завівся був звичай держати сиріт до якого 12-го або 14-го року життя, а відтак віддавати їх у неволю, просто продавати фабрикантам на рабів у фабрики. На сі надужиття стали звертати увагу люди з виробленим людяним та громадянським почуванням і під впливом їх протестів стали опікою над сиротами займатися спеціяльні милосердні інституції та місцеві урядові встанови. Повстали спеціяльні сиротинці, які усували богато нелюдських знущань над сиротами. Завдяки сиротинців казали, що сиріт треба не тільки збирати та годувати, але й виховувати. Треба з них зробити людий, які, дійшовши до повнолітности, могли заробляти на своє життя та бути пожиточними членами громадянства. Вихованики по сиротинцях звертали увагу на тілесний, умовий та моральний розвій дітий.

Сиротинці були без сумніву поступом в опіці над сиротами. Одначе коли люди стали докладніще слідити за тими, які вийшли з сиротинців, показалося, що діти лишень дуже рідко осягають сю ціль, яку собі поклали орґанізатори сиротинців. Діти з сиротинців ставали часто злочинцями, волокитами і жебраками. Иншими словами, діти, які виходили з сиротинців, ріжнилися поважно від дітий, що виходили з приватних домів. Діти з приватних домів показувалися богато більше здібними до життя, як діти з сиротинців. Масове виховання, яке практикувалося по сиротинцях, псувало дітий. Діти в сиротинцях училися, як жити в сиротинцях, а не як жити в суспільности, як працювати й товаришувати з иншими людьми, що свобідно обертаються в роботі, родині й громаді. Найбільші недостачі виказало виховання дівчат. Карьяняне життя сиротинців лишало їх зовсім непідготованими до життя в родині, в якій дівчина мала відограти по заміжжю велику, як не провідну ролю.

Коли люди стали свідомими лиха, вони стали шукати заради, а щоби найти зараду, мусіли вперед найти причину лиха. Не вистарчало сказати, що лихо лежить у сиротинци. Треба було найти, чому саме в сиротинци. Думаючи над сими проявами, люди прийшли до переконання, що лихо лежить у тому, що сиротинець не дає дитині особистої любови батька й матери. Ніякий учитель, кажуть, не може заступити батьківської поради ні матірної прихильности. Дитина, що росте без сього, се немовби ростина без сонішного світла, росте, розвивається, але проявляє поважні недостачі в своїм розвою.

Додумавшися до такої причини, стали тепер шукати заради на сі умови. Сказали: коли недостача сиротинців лежить у браку родини, то опікуни сиріт мусять поперед усього шукати сиротам родичів. Отже стало се правилом сиротинців підшукувати для своїх сиріт прибраних родичів, і то таких, щоби з ними діти дістали все те, що дістає власна дитина в домі своїх родичів. У сей спосіб віддано з сиротинців богато дітий, але певно не всіх. Тих, які не найшли собі прибраних родичів, стали віддавати замісць до сиротинців, на так звані сиротинські кольонії. Дітий віддавано звичайно фармерам, живучим на селі. Дітьми опікувалися господарі, які дитину трактували за свою хоч за се діставали заплату. Дітий, яких не вдалося так розмістити, приміщують у сиротинцях, але сих дітий у сиротинци цілий час не держать. Стараються дати тим дітям можливість стрічатися з иншими дітьми й людьми. Отже сиротинці вже часто не ведуть у себе школи, але пускають дітий до публичних шкіл поза сиротинцем.

Ось так маємо нині ріжні піклування сиротами. Одні стараються сиротам найти прибраних родичів, другі збирають сиріт у гурти. Одні ставлять сиротинці та ще по давньому виховують там дітий по військовому або по семинарицьки. Другі держать дітий у сиротинци, але посилають їх до публичних шкіл. Звичайно, це можуть робити ті організації, що закладають сиротинці в місті або в більшому селі. Інші закладають сиротинці на фармі, вважаючи, що се корисно для здоровля дітий, що там вони втягнуться в роботу, навчаться ремесла (себто в фармерства) та не підпадуть під деморалізуючий вплив міста. Інші сиротинця не закладають, а віддають дітий в приватні родини на виховання; сиротинець вібито існує, але він тільки займається вишукуванням таких родин і їх винагородою.

Осьтут і є перші питання, на які мусять відповісти ті, які хочуть займитися сиротами: Чи будувати для приміщення сиріт сиротинець? Чи може занятися їм вишукуванням сиріт, підшукуванням для них приміщення в приватній родині та оплатою сих родин?

Коли ті, що думають займатися сиротами, рішаться на перший плян, себто ставити сиротинець, вони мусять відповісти далі на інші питання, які виходять з достанови будови сиротинця. Отже треба рішитися: Чи ставити будинки? Чи їх купувати? Чи їх наймати? Як завеликий має бути сиротинець? Кілько дітий і кілько людий заряду має він містити? Хто має ним заряджувати, себто хто має встановляти настоятелів, учителів, тощо? Хоч се інше вже належить до внутрішного заряду, всеж таки звичайно згори рішається такі справи, як: яку науку мається давати дітям? Чи мається вчити їх релігії? А як учити, то якої?

Найголовнішою може справою буде питання вдержання сиротинця фінансово. Скільки такий сиротинець буде коштувати? Скільки буде коштувати вдержання кождої дитини, та як сі гроші дістати?

Треба теж рішити, де сиротинець ставити. Себто, в якій місцевости. На яку територію має він працювати, приміром: чи на один чи на більше стейтів, чи на всі?

Колиж рішається не ставити сиротинця, а віддавати дітий до приватних родин на удержання, то треба постановити: як сі родини підбирати? які вимоги до них ставити? що їм за се платити? хто має право діти віддавати, чи відбирати? хто має мати начальний нагляд над вихованням сих дітий?

Як звичайно, організація всякого діла вимагає конкретні відповіди на певні конкретні питання орґанізації. Хто хоче причинитися до діла, не може вдоволятися тільки самою заявою, але мусить причинитися до розвязки сих практичних питань.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.
НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.
В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, відд. 34 повідомляє своїх членів і членкинь, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 19 жовтня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній, при улици Іст 31 Чарлестон ave. Є дуже важні справи до полагодження які напіли з головної канцелярії У. Н. Союза, довгучні члени нехай вирівнюють свої довги, бо в противним разі будуть сего місяця суспендовані. Незвинвшійся член заплатить кару після ухвали на мітінґу. — Іван Чмирид, фінансовий секретар.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Д-р Остап Грицай.

Визволення Бельґії

(1830 р.)

(1)

1.

До революційних подвигів, викликаних тому сто літ під впливом липневої революції у Франції, належить як один з найважніших і найбільш пропамятних революційний рух, який в р. 1830 обхопив Бельґію і покінчився її **визволенням з ярма залежности від Голяндії.** І, коли нині Бельґія як самостійна держава одна з найкрасше цвитучих на европейськім континенті, то це трівка, до сьогодня живуча памятка того великого, **доцільною орґанізацією** підготовленого успіху, яким тоді увінчалися революційно-визвольні змагання бельґійського народу.

Згадаймож тому хоч коротко найголовніше з того, що про ті події подає історія, а певно знайдемо тут багато дечого цікавого й важного для нас, в нашій теперішній боротьбі за незалежність України як від мерзавого ляцького так і від огидливого большевицького ярма.

Зазначу вперед, що в залежности від Голяндії оставала Бельґія тому сто років менше більше в наслідок таких т. зв. „мирових договорів", якими були й ті, що ще так дуже недавно, з кінцем останньої світової війни, кинули й нас, українців, на ганьбливу потьбу нашим найлютішим ворогам. Тому сто пятнацять літ іменно, отже **в р. 1815,** скінчилися окончено кріваві війни, які вже далі двацять років вів трохи не з усією Европою могутній завойовник **Наполеон Бонапарт,** спершу як ґенерал революційних військ, а далі як одинокий володар і цісар Франції, після чого заступники великих европейських держав — як переможців Наполеона — зібралися на **Конґресі у Відні,** щоб одобрити новий політичний устрій Европи. Віденський конґрес! Хто зі знавців історичного малярства XIX ст. не пригадує собі при цім слові відомої картини французького маляра **Жана Ізабе,** зображуючої одну з його впечатлистих нарад? Блискучо зодіті дипльомати — наймогутніших держав зібрані тут прегарно обєднаною громадою, сидять і стоять поодинокими гуртами над важливими грамотами, зґідно й поважно, повні вдумливої уваги до свойого віковопомного завдання — сотворити народам змогу красшого, вольного життя. Але це тільки на картині славного маляра те пітом народніх мас було тут, все робить тепер на вас таке дорогарне, врочисте враження. В сувані тими чи иншими потенціями, дипльоматичних заступників на сторону своїх панів, і де політичні вирішення були вислідом пікантних позакулісових двобоїв між гарними домами й елеґантними кавалірами! І це зрештою загально відомо, що ніколи до того часу Відень не натанцювався стільки, що підчас конґресу. Це іменно князь Метерніх, найчорніший реакціонер, про якого знає історія XIX, віку, влаштовував в порозумінню зі своїм ледачим паном, дурним цісарем Францом І., такі балі й забави, щоб власне заманювати учасників конґресу в хаос одурманюючих розривок і любовних пригод і відводити їх так від характерної праці над своїм завданням. А поза тим треба сказати, що всього всім державам було тут репрезентованих, та що їх представники обстоювали передовсім інтереси відносних володарів, а не народніх мас, бо нарід як такий для конґресу не істнував; для Метерніха і його кумпаніїв істнувала тільки династія і її посягання по чуже добро.

І що так воно було справді, на це найкрасший доказ увесь той спосіб, в який конґресові мудраелі вирішили тоді судьбу 4-міліонового населення Бельґії.

Історія не подає вже, котра з коханок Метерніха відограла тут ролю конґресової Іродіяди, якій конче забагалося голови бельґійського Йоана. Досить, що коли тодішній голяндський король **Вільгельм І. Оранський** (1815—1843), використовуючи положення, напхав збройною насилою на Бельґію, окупував увесь край і як окупант Бельґії представився новим творцям „усеглядського мира" на славетнім конґресі, то з тих дипльоматів не запротестував ніхто, а навпаки — всі погодилися з цим фактом і **признали Бельґію — Голяндії!** Бельґійців вони таксамо не питалися, чи ті хотілиб піддаватись під суверенність Голяндії, як не питалися нас, Українців, в р. 1923 амбасадори в Парижі, чи ми годимося на ляцьку владу в Галичині. Дипльомати рішили, і от міліони народніх мас мають послушати! Послушати наперекір тому, що важливі арґументи промовляли проти дипльоматського рішення, а ніяк за нього. Нехай що під дану хвилю Бельґія самостійної держави не творила, в минулому вона належала якийсь час до еспанських Нідерляндів, далі до Австрії, а накінець — за наполеонських часів — до Франції. Та треба сказати, що коли вже йшло про те, щоб лишити Бельґію в залежности від одного з сусідів, то Французи тут підходили далеко красше, ніж Голяндці. Голяндія іменно походженням свойого населення германська, а віроісповіданням протестантська, підчас коли Бельґія романська і католицька. Правда — одна частина населення тут — т. зв. Фляманді **(Vlaemen)** — германського походження, але вона таксамо католицька, як і властиві мешканці Бельґії — Вальони **(Wallons),** що в усьому схилялися до близьких собі Французів, підчас коли симпатії до Голяндців навіть у фляманських полосах не були надто великі. А зрештою — для справжніх патріотів між Бельґійцями найважнішим питанням не було те, чи вони мають належати до Франції чи до Голяндії, а те, якби влаштувати собі власну, незалежну державу. Найкрасші провідникам народу доволі вже було чужинецьких панів, і от вони забажали повного визволення рідній країні. Особливож один з тодішніх бельґійських письменників, амбітний і матеріяльно незалежний **Людвік Потер (1786—1859),** був виразником визвольних змагань народу, розбуджував своїми знаменитими статтями та принагідними промовами свідомість національних прав у широких масах народу, закликував до нехтування ворогів та до ідейного обєднання в рядах борців за незалежність. Його вели Вільгельм по потребі замикати до криміналу, або заборонював Потерові побут у Брукселі; але ніякі переслідування зі сторони короля не змогли залякати нього речника свободи та спинити його в дощільній орґанізаційній роботі для підготовки революції. Хоч увесь той спосіб, в який голяндський король відносився до Бельґійців, не виявляв властиво якихось надзвичайних актів деспотичної жорстокости, а тут і там доказував, що честилюбивому королеві не мало залежало на тім, щоб дрібними уступками зєднувати собі прихильність Бельґійців, то бельґійські патріоти розуміли всетаки, що це не йшло тут про більше або менше число уступок та королівських ласк для Бельґійців, **а про повну незалежність рідного краю.** Отим то й ніякими дрібними уступками вони не вдоволювалися, тимбільше, що й до таких, по суті невеликих актів повного рівноуправнення відносно ворохобних підданих в Бельґії, упертий та енерґічний Вільгельм надто скорий не був. Конституція запевнювала осібом народам рівні політичні та релігійні права, але як та рівність виглядала на практиці, це виявляв аж надто пречисто досвід буденщини.

(Дальше буде).

Забула.

— То ви обстоюєте при цьому, що ви викинули вашого чоловіка крізь вікно з третього поверха через забуття?

— Так, пане суддя. Передше ми мешкали в партері, а я усвідомлювала забула, що ми перепровадилися на третій поверх.

—o—

— Уяви собі: моя гарна тайпрайтерка подякувала мені нині за службу.

— А то чому?

— Ввійшла не стукаючи до моєї кімнати та приловила мене, як я цілував власну жінку.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

CONGRESS — PROGRESS?

According to a recent announcement made in "Svoboda" we see that "Obyednanye" will have its fifth convention on the twenty-third of this month. This fact by itself would not have much meaning if it were not for the program scheduled. If we look over the program more carefully we find that the organization is stressing more and more a very vital phase of Ukrainian life and that is the cultural side, further we see that, following its policy of dependence on our own strength, it is taking a keen interest in the America born Ukrainians, as may be seen by going through program of topics to be covered:

(a) Ukrainian problem in the future.

(b) The Ukrainian immigrant in the American cultural and political life.

(c) The old and new generations of Ukrainian immigration.

(d) The organization of financial institutions by the Ukrainian immigrants.

(e) The Ukrainian national arts in America: (1) Chorus. (2) Theatre and national dances.

(f) Ukrainian youth in America: (1) Organizations of the youth. (2) The trend of American youth of Ukrainian descent.

The youth is well taken care on paper; it remains to be seen how the congress will tackle it. In the meantime it would be very advisable to see the youth well represented at the convention by youthful delegates, and just as advisable to see the people go there with open eyes and with realization of the importance of this new urgent problem: The Ukrainian Youth of America.

W. Semenyna,
Hawthorne, N. J.

—o—

АРТИСТ ЄМЕЦЬ ЗАКІНЧУЄ СВОЇ КОНЦЕРТИ.

Український артист-бандурист В. Ємець уже закінчив свою концертову подорож по Америці. В багатьох місцевостях він дав свої чудові концерти, які чарували людей звуками бандури та задивляли великою технікою артиста.

Як колись артист Ємець співав козацькі пісні, кобзарські та інші патріотичні для вояків Української Армії, зігріваючи їх до бою на Україні, так він тут, на далекій чужині, зігрівав своєю грою українських емігрантів. Зі своєю музикою й піснею він приніс нам сюди не лише частину стародавньої української душі, яку виспівували народні кобзарі сотками років на Україні, але і частину тієї нової душі сучасного славетного українського лицарства, яке стало до бою на наших очах проти Ляха й Москаля.

Я мав нагоду чути концерт артиста Ємця в Нюарку й досі живу під впливом чарующих звуків бандури, живу під чаром тих вражінь, які вломились в мою душу разом зі звуками бандури. Бандура вже замовкла, вже не дзеленькають її струни, але в душі ще переливаються ті чудові звуки, славетного й стародавнього українського інструменту, які зловило вухо, щоб вони потім залишилися навіки в душі.

Де лиш був В. Ємець, скрізь він зрушив своєю грою людські серця не лиш Українців, але й чужинців. Чудова його гра навіки лишила глибокий слід у тих, що чули його бандуру. Душа українська ніби зачерпнула живої цілющої води з глибини української героїчної історії й ніби обновившись, сама стала часткою того великого героїчного, що витворив наш нарід на протязі своєї тисячолітньої історії. Тому з таким ентузіязмом витали слухачі на всіх концертах славного артиста Ємця.

Нам, Нюйорчанам, припадає нагода послухати славного артиста-бандуриста на його концерті 19-жовтня в Ню Йорку. Це буде останній концерт славного музики, бо він відїздить до Европи. Не відомо, чи коли знову завитає він до нас, а тому мусимо старатися послухати гри не лише чарівної бандури, але й найбільшого нашого майстра гри на ній.

Нехай наш артист виїде до Европи й не скаже, що нюйорські Українці не доросли до того, щоби зрозуміти й оцінити те, що є найкращого в наших народних скарбах. Прийдім громадно на виступ В. Ємця й тим побажаємо йому щасливої подорожи та складемо своє признання, що він приїхав до нас в Америку, дати нам послухати ту бандуру, яка кликала на подвиги наших прадідів, а тепер виспівує геройство давньої минувшини й сучасности наших борців.

І. Б.

—o—

ПО НАШИХ СЕЛАХ — ПЕКЛО.

Громадянин М. Януш з Ню Йорку одержав з Бережанщини листа, в котрім описують йому відносини, серед яких доводиться тепер жити нашому народови під Польщею. Між іншим читаємо там таке:

„По селах і містах труси і ревізії. Головно по селах справдішна паніка. Поліціяї бють навіть священиків і то побивають смертельно. о. Н. Блозовський умирає від буків. Також наш посол лежить на смертельній постелі. Шваґра побили таки свої сільські посторункові; заледви його сестра з дитиною оборонила. Подібне було зі мною. Коли ученики були в школі, поліція впала до бурси і почала ревізію. Все подерла, повивертала, а іжу в кухні поляла нафтою. Нас самих уставили на подвірю, казали до нага розібратися, штовхали і так ревідували, а потім обступили й пігнали нас 20 до маґістрату. Там казали познимати з себе шлийки, ремені, підвязки, кравватки і т. п., а потім списували. Хто відповідав по українськи, того били. А потім замкнули нас до тюрми разом з професором. Між нами були діти з першої кляси, котрі мали по 10 літ. Ограбили нас, а мені забрали той годинник, що Ти мені дарував. В писанню до мене будь осторожний, бо тут листи відчиняють".

—o—

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ВЕТЕРАНІВ.

Я не знаю, яка велика буде користь з прогульки ветеранів до рідного краю. Не думаю, що вона вже притягне до української справи. На те треба довшої праці. От тому треба, щоби наші ветерани закладали по місцях свої організації. А коли увесь наш загал віднесеться з повною симпатією до таких організацій і їх попре, то це притягне ветеранів до українського життя.

Коли ветерани будуть зорганізовані й свідомі, вони зможуть допомогти нашій справі, як учасники конвенцій Американського Леґіону. Вони можуть прийти до голосу в ділянській ветеранській світовій організації ФІДАК, та видвигнути на її конвенції оті варварства, яких допускаються Ляхи навіть над інвалідами. Тому найбільшу вагу треба звернути на організацію ветеранів, бо вона зможе принести властиву користь.

о. М. Левицький.

—o—

ОСТОРОЖНО З ОБМАНЦЯМИ.

До нашої місцевости прибув якийсь чоловік, котрий почав крутитися між нашими людьми і дуже жалувати, що простий нарід мусить так тяжко працювати. Він критикував наших провідників і „Свободу", а скінчив на тім, що забрав від одної нашої жінки $779, обіцявши їй до двох днів віддати $1,400. Він показав їй машинку, яка мала виробляти нові банкноти. Забрав гроші й зник. А коли жінка відчинила машинку, знайшла одного нового доляра й трохи газетного паперу.

Тепер пишуть про те американські газети й шукають за обманцем. Хай це буде осторогою для инших перед такими „приятелями" робучого люду.

Іван Беґен,
Тайтусвил, Па.

—o—

Суддя: Бійся Бога, чоловіче, ти все ще крадеш! Глянь на твою минувшину та придивися, що ти злого вже накоїв.

Злодій: Коли я, пане суддя, маю лиш одно око, то не добачу.

—o—

Суддя: У скарзі сказано, що ви побили так Василя Моркву, що два тижні був нездібний до праці. Чи маєте що на виправдання?

Обвинувачений: Пане суддя, він і так був безробітний.

ПРЕЗИДЕНТ ГОВОРИТЬ

Президент Гувер, в своїй промові до банкірів Америки, підкреслив необхідність задержання високого американського життєвого рівня. Він в-ивав капіталістів працювати гармонійно для більшої Америки і висловив переконання в приході кращих часів незабаром.

Пересічний американець можливість вам дістати причиняється ядо добробуту кращі життєві речі.

Для вас можуть бути найвигіднішими оці відділові офіси:

55 Евня Б, ріг 4-тої вулиці.
1513 Перша евня, ріг 79-тої вулиці.
190 Бавэрн, ріг Спрінг вулиці.
111 Ессекс вулиця, недалеко Дилянсі вулиці.

Manufacturers Trust Company

Надвишка $86,000,000 Майно $500,000,000

НИРКОВІ НЕДУГИ.

Не забувайте ослаблення нирок або невідповідного діяння міхура. Таке занедбання приносить завсіди побажні й небезпечні наслідки.

Памятайте, що **Partoherb**, добре відомий зільний чай, є зладжений спеціяльно з добре знаних зел, які ростуть в Европі; він приніс відзначаючі успіхи тим, котрі страждали на недугу нирок, міхура і мочі.

Partoherb є абсолютно чистий, безпечний і певний. Коробка цього чудового чаю вишлемо вам відворотною почтою за 1 доляр, а шість коробок лише за 5 долярів. Замовте ще нині негайно.

ДАРЕМНО Цей купон принесе вам безплатно пробку чудового Partoherb, а також ілюстровану книжечку „Ключ до доброго здоровя".

PARTOLA PRODUCT CO.,
Dept. B-H-102,
162 N. Franklin Street, Chicago, Ill.

Імя .....
Адреса .....
Місто .....

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕЛМАЙРА, Н. Й.

Виступ нашого бандуриста.

Завдяки нашому священикови завитав до нашої глухої місцевости наш славний бандурист Василь Ємець. І часопис наш вже багато про нього писав і священик заповідав, але це таки не зворушило наших мудрагелів. Тому на концерті людей було небагато. А вже найбільше жаль, що не було молоді. Бож тут вона була би мала нагоду побачити українського мистця, правдиву українську штуку.

Та молодим не дивуватися, коли їхні батьки не прийшли. І не знати коли то вже прийде конець тій нашій темноті і заскорузлости, коли то вже засяяне сонце й у віконце нашого глухого закутка.

Сам концерт пройшов надзвичайно гарно. І щиро від серця говорив п. Ємець до тих, що прийшли послухати голосу своєї козацької бандури.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Дописувачам закликів. — Редакція одержала цілий ряд покликів від поодиноких осіб в справі Святкування Першого Листопада, протестів, і закликів у справі допомоги. У всіх тих закликах повторюється тесаме, що вже було піднесене десятки разів у „Свободі" за останні тижні й що виходить ясно з дописів, які одержуємо з рідного краю. Коли хто хоче допомогти справі, хай піддає якийсь новий спосіб оборони чи помочі, а не ослаблює своїми загальними закликами те, про що говорять факти, себто ті кольські злочини, які щоденно нотуємо.

Крім того, коли хто пише такий заклик, хай підписується.

П. В., Аліквіпа, Па. — Про це можете довідатися в кождім корабельнім бюрі. Коли проголосимо закон, Ви, з нього й так не багато скористаєте. Подайте нам конкретний факт, а ми Вам дамо відповідь.

ПЕКАРСЬКА ПЕЧ У КРАТЕРІ ВУЛЬКАНУ.

Ісляндія має коло 20 вульканів і дуже багато гарячих джерел. Помисловi тамошні господині вміють їх використати для домашнього вжитку. Замісць палити в печах дорогим углем, спровадженим з Англії, уладили собі в кратерах вульканів пекарські печі. Горяч, яка добувається з глибини землі, вистарчає до випечення тіста. Щоправда, треба бути обережним, щоб лява і гази, які добуваються, не зіпсували печива, але помисловi господині знають і на те способи. Хліб, печений у кратерах вульканів, є дуже добрий у смаку.

ЧОЛОВІКИ В ЧЕРВОНИХ КАПЕЛЮХАХ.

Капелюхи червоної краски, зв. танго, мають із весною бути модним, елеґантним накриттям голови. Так хоче англійська мода. Нові ці капелюхи робитимуть із найнижнішої повсти, з малими, загненими крисами. Такий червоний капелюх має лише бути доказом цього, що до мужеської моди продиряються чимраз більше пестрі краски. „Хто з мужчин — сказав президент „Англійського товариства торговель мужеських товарів". Леонард Ліль — тому 10 літ відважився би був носити краватку пішу, як чорно-білої краски? Тепер уже і найріжніші краски все для них замало. Завдяки пестрим краскам мужчини виглядають принятніше і вкінці позбудуться пересуду, який так довго є ворожий для пестрого мужеського одягу". До весни недалеко, то побачимо, чи багато мужчин послухає президента Ліля.

УВАГА! МІЛВІЛ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЗАХОДОМ СЕСТРИЦТВА СВ. ПОКРОВИ
устроюється

ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО
БАЛЬ-ТАНЦІ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1930 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ ПРИ HOGBIN ROAD, MILLVILLE, N. J.
Ювилейний празник-гостина почнеться в годині 2-ій пополудні, а потім

ПРОМОВИ, БАЛЬ-ТАНЦІ

Українки-Українці з Бріджтону, Вудбайну, Вайленду, Вілямстону, Філядельфії й всієї Пенсилвенщини-Пітсбурщини, Трентону, Ню Джерзячини, Нюйорщини й др. запрошуємо Вас до найчисленнішої участи на цей Ювилейний Празник-Гостину-Баль! Музика з Філядельфії славного скрипача п. Дубаса. 241

Дороговказ: З Філядельфії від залізничої стації Broad St. Sta., на City Hall, боком Millville, N. J., до залізничої стації в Міллвіл, звідси (30 п.) стріт-карою „Bridgeton" до дороги „Hogbin Road"; від стріт-кари 3—4 хвилині пішки й місце веселого Сестрицького Ювилейного Празнику-Гостини, промов, забави, балю-танців на Українській Фармерській Кольонії.

Сестрицтво.

РАДІО! РАДІО! РАДІО!

Музика і відчит буде даний в пятницю, 17-го жовтня, від години 7.15 до 7.45 вічером зі стації W. B. B. R., meter 230.6. kilocycles 1.300 Brooklyn N. Y.

На повисшу програму просимо звернути пильну увагу. Запрошуйте всіх громадно до слухання дуже інтересуючого змістом відчиту.

По всякі інформації просимо писати:

Watch Tower, Ukr. Dept., 117 Adams St., Brooklyn, N. Y.

УКРАЇНЦІ — АМЕРИКАНСЬКІ ГОРОЖАНЕ!

4-го падолиста Ви будете голосувати за корупцією, перекупством морально збанкротованої "Tammany Hall"

—: або :—

ЗА КАНДИДАТАМИ РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ КОТРОЇ ГАСЛОМ І ЗАВДАННЯМ Є, ПРОГНАТИ ВСІХ ПІДПЛАТНИХ ХАБАРНИКІВ З УРЯДУ МІСТА НЮ ЙОРКУ.

Як Ви маєте поступити, на кого голосувати, довідаєтеся докладно про все, як прийдете на

ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО РЕПУБЛИКАНСЬКОГО КЛЮБУ В СУБОТУ, ДНЯ 18-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1930 РОКУ

О ГОДИНІ СЕМИЇ ВЕЧЕРОМ

В ЛЬОКАЛИ ПІД ЧИСЛОМ 46 ST. MARKS PLACE, NEW YORK CITY

Будуть промовляти українські і американські бесідники. Важні справи до вирішення. Про теперішні події в Галичині розкаже оден з членів Клюбу, котрий на днях приїхав з краю.

По офіціяльній програмі — забава. **Заряд Клюбу**

Вже є Рекорди Кобзаря ВАСИЛЯ ЄМЦЯ

Columbia

Нумер цьої рекорди 27240. Питайте по по всіх сторах. Від нас дістанете її найскорше. ДРУГА НОВА РЕКОРДА 27242 Золочівська Коломийка: Чом дуб не зелений, співає Свистун а грає П. Гуменюк.

27235 (Дівоча відмова. (Як поїду з кіньми на ніч.
27233 (Ой ти, Дзюбо, моя любо. (Козацька шумка.
27227 Тернопільська коломийка.
27238 (Ой у Львові на риночку. (Гаєм зелененьким. — Хор.
27239 (Старість не жарти, часть 1 і 2. (Жуковський.
27236 (Весілля з Сяноцького повіта. (Часть 1 і 2.
27234 (В куми на гостині, часть 1 і 2. (Н. Поточник.
27237 (Гуляв Чумак на риночку. (Василь і Приська.

ДОБРЕ ПРОДАЮЧІСЯ, ПОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ:

27210F Ендро Бордер.
27229F Баламути.
27230F Баламути, Потпурі.
27228F Богацьке весілля, часть 1 і 2.
27216F Богацькі вінкоплетини.
27214F Богацькі заручини.
27215F Боже, Боже, що то есть.
20207F Циганське весілля, часть 1 і 2.
27219F Чотирнацятий рочек смутний настав, часть 1 і 2.
27229F Чумак.
27226F Дарованя.
27209F Десь був, Янічку, десь був до рана.
27226F Докінчення вінкоплетин.
27223F Фамілійні троблі.
27205F Гуцулка в Смеречині.
27221F Іван Убийник.
27213F Катерина гречку жала.
27217F Клонїр Горпнин.
27227F Коломийка Скалатська.
27207F Козак „Паляниця".
27192F Козак „Петрушка".
27212F Козак Сяноцький.
27220F Козак Жилівський.
27211F Кучерява Катерина.
27197F На камінно мармуровім.
27232F Ой, не шуми дуже дуже.
27197F Ой, скажи, мила.
27212F Острівська коломийка.
27211F Пан Виборний, Пан Возьний.
27208F Парді в куми.
27207F Підгірняк, козак.
27205F Підгірська коломийка.
27216F Післанці.
27224F Полька „Хлопці Голутяки".
27192F Полька „Горпина".
27218F Полька „Свобода".
27218F Полька з Галичини.
27224F Попід ліс зелений.
27225F Полька Рогатинська.
27221F Просьба жінки до чоловіка.
27222F Рієнтий на забаві.
27232F Соколом, стрілою.
27231F Спросини Сяноцького повіта.
27213F Там на горі два дуби.
27220F Танець „Гусар".
27225F Тернопільська мазурка.
27222F Троблі з какорочами.
27206F Українській мамі.
27208F Вальс „Соня".
27206F Весела Тереська.
27231F Весілля Сяноцького повіта, часть І.
27203F Весілля в Пенсилвенії, ч. 1 і 2.
27223F Відпуст.
27230F Віють вітри, Потпурі.
27215F Взяшем се жену хорошу.
27209F Заспівай, Іванцю.
27217F Зайд муж.
27204F Змовини, часть 1 і 2.
27214F Змовини, часть 3.

Всі рекорди з пересилкою по 75 цнт. Не платіть більше. Ми до кождого замовленя ще додамо голки, що найліпше грають. За всіми замовленями завсігди пишіть:

SURMA BOOK-MUSIC CO.,
103 Ave. A, New York, N. Y.
МЕЖИ 6-тою І 7-мою УЛИЦЕЮ.
DRY DOCK 3782.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЕ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ПЯТИЙ КОНҐРЕС ОБЄДНАННЯ

Згідно з § 17 статута Обєднання і рішенням Екзекутиви з дня 3 вересня б. р., подається до загального відома, що **ПЯТИЙ КОНҐЕС ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ** відбудеться **в четвер, дня 23 жовтня 1930 р. в Ню Йорку, Н. Й.,** в галі „Галіція Спортінґ Клюб", 109-111 Іст 15-та улиця (Собвейова стація Юніон Сквер).

Конґрес почнеться в годині 9 рано. Треватиме один день.

ПРОҐРАМА:

1. Відкриття Конґресу.
2. Вибір президії Конґресу й комісій.
3. Звіт уступаючого уряду.
4. Дискусія.
5. Реферати:
   а) Українська справа у майбутньому.
   б) Український іміґрант у культурнім і політичнім житті Америки.
   в) Старе й нове покоління української іміґрації.
   г) Орґанізація фінансової сили української іміґрації в Америці.
   ґ) Українська народня штука в Америці:
      1) Хорова справа. 2) Театр і національні танки.
   д) Українська молодь в Америці:
      1) Орґанізація молоді. 2) Куди прямує американська молодь українського роду?
6. Ухвалення резолюцій.
7. Удїлення абсолюторії уступаючому урядови.
8. Вибір нового уряду.
9. Внесення і запити.

Кождий делеґат мусить виказатися повновластю Товариства.

З СТАТУТА ОБЄДНАННЯ: § 22. Орґанізації, які входять в Обєднання, мають право вибирати і висилати делеґатів на кождоразовий Конґрес; кошти делеґатів покриває відділ, який висилає.

ЗА ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:

Омелян Ревюк, предс. Д-р Л. Мишуґа, секр.

ПОВНОВЛАСТИ НА КОНҐРЕС ОБЄДНАННЯ.

Друковані формулярі повновластей на Конґрес Обєднання можна дістати в канцелярії Обєднання.

Адреса:

OBYEDNANYE,
O. Box 411, Philadelphia, Pa.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКЛИЦІ! ПОЗІР!
КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! — СВІЙ ДО СВОГО!
ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ, FURRIER
довголітній практик зі старого краю і в Америці.
98 ST. MARK'S PL. (E. 8. St., між І. Евню і Евню А), NEW YORK, N. Y.

Роблені мною кожухи є по дуже умірковаиій ціні. Крім цего старанно викінчені, так, як вимагає нинішна пора.
Рівнож перероблюю старі кожухи на нові, модерні; фарбую на ріжні кольори, які хто хоче й любить, — і маю на складі готові до продажі від 100 дол. і більше.
Ласкаві замовлення прошу слати на повищу адресу. 211—

БИЗНЕСМЕНИ З НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!
Маємо вже готову виставу СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ на 1931 рік, котру можете оглядати щодня від години 9 рано до 10 вечір. Таких гарних календарів, так великого вибору і низької ціни ще в Америці не було. Ніж замовите для себе стінні календарі огляньте першу нашу виставу, а переконаєтесь про наш великий вибір і низькі ціни. Побіжські бизнесмени з околиці Ню Йорку нехай пишуть до нас, ми пришлемо семплі СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ до Вашого штору; подальші пишіть по інформації.
Приходіть або пишіть на адресу: 217—
UKRAINIAN BAZAAR,
170 EAST 4th ST., Betw. 1st and A Avenue. NEW YORK, N. Y.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ПИТИ УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЧАЙ
Стольного Київського Князя
ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО
Маємо на складі також Чай Перлова, Кузнецова, Ужженна і Косолапова. — маємо також на складі лікарські рослини Тибетської Медицини.
Пошукується аґентів. Добрі услівя.
M. P. KOSOLAPOFF, 391 Central Park West, New York, N. Y.

МІХУРОВІ НЕДОМАГАННЯ
Проводока є небезпечна в недомаганнях нирок і міхура. Треба охоронити себе. Треба приймати осторогу природи. "Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки" швидко вам поможуть. Це 200 літ старе лікарство уліпшене результатами новітнього медичного досліду. Воно дається брати тепер легко і приємно. Зберігайте здоровля ваших нирок та інших органів тіла, вживаючи "Нові, і уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки" і природа стоїть вам відплатиці в 3 величинах. "Gold Medal" ка" а природа стоїть. В кожній аптеці. Дивіться за "Gold Medal" на запечатаній пуцелку і не приймайте ніяких імітацій.
NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

BALTIC AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА
ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІГОМ І АМЕРИКОЮ
яка оперує найбільшими, найпоспішнійшими і найнайгнайшими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ І ДАНЦІГОМ.
Поспішні і вигідні получення залізничі можна дістати в ДАНЦІГУ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.
Ціни як найнизчі. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого роду инші інтересні забави.
Українці навчились з власного досвіду, що оплачується їхати до Рідного Краю, нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Переповаджуванням і переношенням багажу, умучуючим подорожуванням залізничим і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.
АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА
каблем або почтою.
Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Республики
ҐАРАНТОВАНА
ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ
коли шлете гроші.
Голосіться до місцевих аґентів або
BALTIC AMERICA LINE
8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.
110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.
ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ
Кровні, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослаблення, Умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Неврольгію, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкірубини, Легких, Бронхітіс, Носові і Горляні хороби, Ревматизм, Сцінтіка і Лумбаго. Мущини і женщини щасливо лічені новою удосконаленою методою. Мій особистий догляд чер'з цілий час курації. Мої ціни приступні.
Експаміняція крови, хемічні тести, X-Рейс.
БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.
СПЕЦІЯЛІСТ DR. ZINS ВІД 25 ЛІТ.
110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.
ЧАСИ: 4-тою Евню і Irving Pl.
ГОДИНИ: від 8-тої рано до 8-мої вечер; в неділі від 9-тої рано до 4-тої пов.

ДРУКАРНЯ
У НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"
виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як: СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛИ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦЬ.
"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Польський терор у Галичині.

(Передрук з „Діла").

КИНУВ ҐРАНАТУ МІЖ ЛЮДЕЙ, ЩО МОЛИЛИСЯ.

У Дарахові (пов. Теребовля) кинено ручну ґранату зза корчів на цвинтарі до Ол. Кравчука. Кравчука ґраната не ранила, зате було ранених 12 людей, а то: Гр. Бойко, А. Галандрій, Антонина Бойко, Фр. Гречин, Питак Міленко, Волошин Анна, Бойко Марія, Олійник Михайло, Кайдаш Митро, Шельвак Кар., Возьний Юл., Тичинський Юл., Ранених відвезли до шпіталю. Як підозрілого арештували Яна Тарновича з Тютькова.

ПОЛІЦАЙ ЗАСТРІЛИВ ГІМНАЗІЯЛЬНОГО УЧЕНИКА.

З Залищик повідомляють, що поліцай Йосиф Вацек арештував ученика 7. гімназійної кляси Мик. Боднара під закидом саботажу. При арештуванні Боднар нібито вирвав поліцаєві револьвер та другий поліцай Мурин, обезвладнав арештованого. Боднар буцімто признався до підпалів у борщівськім повіті. Коли Боднара відпроваджували до Заліщик, він знову пустився втікати. Поліцай Вацек застрілив Боднара. Тіло забрали до трупарні в Добрівлянах.

ЗАЛІЗНИЦЯ ПЕРЕЇХАЛА ВАРТІВНИКА.

Між стацією Коломия та Вороненка переїхав поспішний поїзд Дм. Шетендина з Товмачика. Шетендин виконував службу перед саботажами.

Його схопила машина та волікла 300 метрів.

РЕВІЗІЇ І АРЕШТУВАННЯ НА ПРОВІНЦІЇ.

У Перемишлянах арештувала поліція адвокатів д-ра Ф. Свистіля і д-ра Кушніра та адвокатського конципієнта д-ра Свистіля.

У Козовій арештований адвокат д-р Стадник.

У Самбірщині арештували дня 26. вересня по переведеній ревізії б. сенатора о. Юліяна Татомира.

В Коломиї і повіті поліція придержала 36 осіб, з тих після переслухання арештувала: адв. конц. Маціборка та Кузьмівну (її були вже арештували за розліплювання „Сурми по вулицях. Щойно недавно вийшла на волю.)

У Перемишлі переводили ревізії 26. вересня під проводом ком. Оленкевича в українських школах і товариствах. Забрали ріжні акти, записки. Арештували богато абітурієнтів і академіків. М. і. арештували гімн. професора Леоніда Бачинського та сина відцемарш. сойму Загайкевича, студента політехніки в Данціґу. Відцемаршалка Загайкевича переслухали.

З пятниці на суботу поліція далі переводили ревізії. ПАТ. повідомляє, нібито арештований Л. Бачинський виконував функції окр. команданта УВО у Перемишлі. М. і. арештували Вол. Блюя та Босого, яким закидають приналежність до УВО. Ревізії тревають іще далі.

Дня 23. вересня ц. р. арештували в **Яворові** Менду, уч. 6. кл. Рідної Школи, Грабовського, ученика 8. кл. Рідної Школи, Пулика, абітурієнта, Бориса (молодшого), студента і Чопика Ів. Дня 26. вересня ц. р. прихало до Яворова 50 поліцаїв і кількох старшин. Переводили ревізію ввесь день в українській гімназії. Арештували проф. Чмолу.

У Калуші перевела поліція богато ревізій та арештувань. Між іншими арештували адвоката д-ра Коритовського, кооперативного урядовця Барша, Яр. Рубчака, урядовця ПСК, Рубчаківну, Воробцеву, Чорнітову, Сохацьку. Між арештованими є ще Ів. Адамець, маг. прав. і адв. канц., Ст. Тертілева, урядниця маґістрату, Ел. Скрутенівна з села Камінь. На основі писемного дозволу апел. суду у Львові арештували суддів повітового суду в Калуші Ст. Гладишевського і В. Миклашевського. Арештованих відставили до окр. суду в Станиславові.

У Жовкві відбулися масові ревізії в Українців. Арештували 7 студентів університету.

В Ходорові поліційна експедиція перевела ревізію в дв. д-ра Стронцільского; д-ра Тровяна, ем. суді радн. А. Саляка, пароха о. Як. Долгого, ем. зал. урядовця Рі. Копитка, зал. Кодовського, Кордуби та Гловяка, суд. службовиків Петра Гузаря й Вас. Калинця, Трояна й Ант. Сохана, рест. Йос. Тіттика, Ів. Василика, Мих. Саляка, Мик. і Панька Вербовського, студ. Гловацького, Вас. Лижника, Ол. Саляка, Тад. Джулина, Лозинського, вл. пекарні Ром. Пеленського. Крім того: в Рідній Школі, в учительки Ол. Чаплівної, в „Роздільні" ПСК і її директорів Василика та Гаврилюка, в Нар. Домі в кооп. „Наша Торговля". Арештували службовика „Роздільні" Вол. Любінецького. Крім цього є в арештах від кільканацяти днів: Кравчичева, жінка пароха з Ортиневич і госп. Червоняк і Красновський з Загірочка, Медвідь і Овчар з Добрівлян, Арт. Юревич з Вовчатич, теольог Гулей з Городища Кор. Від двох місяців сидять: Мик. Паламар, дяк з Залесець і Федь Костельник з городенського повіту. Усіх арештовано під замітом саботажів, а причиною до того були напр. найдені порошки аспірини (у Дан. Моди), порох до розстрілювання каменя, гільзи, сірка для худоби і т. п., себто предмети, за які правильно суд не карає.

У Дрогобичі перевела поліція ревізію 20. вересня ц. р. п льокалях місц. кооперативи. Забрали примірники безетрічних книжок не лише українських авторів (виданих у Львові), але й перекладених, як напр. Віктор Гюго, Цвайґа й ін. Ревізію переводили і в гімназії „Рідної Школи", ПСК, Маслосоюзі, жіночій семинарії. Арештували: дир. Кузьмовича, проф. Байрака, Вікт. Гавдянківну, Коссака Юр., Антонова Мих., Тимкова Ос., секр. УСДП. Арештували лікаря д-ра Терлецького. Поліційні круги подали до польських газет, нібито в нього найдено 20 крісів. Арештували теж б. посла Максимовича, інж. Озаркевича, інж. Червинського, студ. університету Городинського, гімн. учнів Заленчина, Вас. Ващишина, Гр. Шкорпана, М. Богослава, Тимкова, Гарбія, Вас. Біласа й ін. та селян Драгана й Веприка з Тустанович. Їм закидають участь у саботажах.

„ЗАМАХ" НА „СИЛУ".

До льокалю комуністичної газетки „Сила" у Львові при вул. Бляхарській ч. 8. вкинув хтось фляшину з плином, від якого занялося улаждення. Вогонь погасили. Поліція веде слідство.

РЕВІЗІЇ І АРЕШТУВАННЯ В ДРОГОБИЧЧИНІ.

Дня 27. вересня ц. р. в Дрогобичі і дрогобицькім повіті переведено масові ревізії й арештування. Праця поліції почалася з самого ранку, обійшаючи перш усього Народний Дім, українську гімназію і монастир СС. Василіянок у Дрогобичі. Шукали за муніцією, окразитом і революційною літературою. Знайдено всього одну фляшку денатурованого спірту та у нічного сторожа Народного Дому револьвер, а в гімназії кільканацять пластових приказів та обіжників і більшу скількість легальних пластових часописів. Такі самі ревізії з таким самим меншим більш вислідом переведено в Тустановичах і Бориславі.

На тій основі заарештовано між іншими директора української гімназії, Володимира Кузьковича, п учителів Байрака й Іванченка, б. посла Антона Максимовича, інж. Остапа Левицького, інжиніра Озарковича з Борислава, д-ра Миколу Терлецького, лікаря з Тустанович, і богато молоді. Арештованих є разом 46 людей.

Зараз після того появились на вулицях міста надзвичайні видання польської місцевої „преси", що в Народнім Домі, в українській гімназії і монастирі Василіянок викрили велику силу вибухового матеріялу і муніції, що в Дрогобичі приготована була українська революція, а осередком тої акції була українська гімназія. Стрівожене тими подіями місцеве українське громадянство, яке зібралось зараз на нараду, висловило до повітового старости Порембальського делеґація під проводом д-ра Витвицького. Депутація, ствердивши, що в дрогобицькім повіті не було ніякого акту т. зв. саботажу, домагалась вияснення причини згаданих репресій. П. Порембальський толкував, що він не зарядив ані не спричинив ні ревізій ні арештів, що — мовляв — те зарядив слідчий суддя, бо пошукільний Пласт нібито був у звязку з УВО. На заввагу, що відсутність усяких т. зв. актів саботажу у дрогобицькім повіті доказувала би саме щось потилежне, п. Порембальський не відповів нічого, ні не знав навести ніяких обвинувачень. Щож до надзвичайних газетних видань з видуманими і провокаційними інформаціями, то п. Порембальський обіцяв, що більше таких вісток не дозволить друкувати, — а тимчасом ті відомости обійшли всю без виїмки пресу.

Не пізніше як на другий день ранком появився тутешній „Курієр Подкарпацкий" з дослівним передруком згаданих видумок і з додатком, що українську гімназію польська влада закрила, **хоч гімназії ніхто не закривав, ані не опечатував, і в ній відбувається правильна наука.** Повідомлений про те п. Порембальський прирік переслати урядове дементі всіх тих виссаних з пальця відомостей до ПАТ.

Всіх арештованих поковано і в ночі з 27. на 28. вересня ц. р. відставлено до слідчої вязниці в Самборі. Численно зібрана на залізниці наша дрогобицька громада прощала відїжджаючих вязнів з надією, що в найближчому часі справа вияснитеся і вони вернуть швидко на волю.

(Дальше буде).

Ощадний.

Один дуже вбогий письменник стрічає на вулиці богатого письменника й питається його:

— Скажіть мені, пане товаришу, чому я такий убогий, а вам так добре поводиться?

— Бо я щаджу.

— Я також щаджу, та всеж бідую. На чім ви, правду сказати, щадите?

— На чорнилі.

— Не розумію.

— Просто не ставлю кропок над „і" тай так зуживаю менше чорнила.

—o—

Купчиха: Що тобі дати, хлопче?

Хлопчик: Меду за пятьдесять центів.

Купчиха надала меду й жадає грошей. Хлопець не дає:

— Деж маєш гроші? — питається купчиха.

— В горнятку на споді, — відповідає хлопець.

ПОЗІР! ПОЗІР!
МАНВИЛ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ
Товариство ім. Т. Шевченка, від. 349 У. Н. Союза
— устроює —
ПЕРШИЙ
ОСІННИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 18. ЖОВТНЯ, 1930
В ЛІБЕРТИ ГАЛИ
Початок точно в годині 7.30 ввечір.
Вступ: для мущин 50 цнт., для женщин 35 цнт.
Музика первররядна.
На сей баль запрошається всіх Українців місцевих і позамісцевих. За добру забаву ручить 241
Комітет.

ПОЗІР! БИЗНЕСМЕНИ З КАРТЕРЕТ І КРОМ, Н. ДЖ.
Проситься всіх бизнесменів, щоби прийшли на
ВАЖНІ НАРАДИ
В ПЯТНИЦЮ, 17 ЖОВТНЯ 1930
В ГОДИНІ 8-ій ВВЕЧІР
ДО ЛЬОКАЛЮ КЛЮБУ НА РОЗВЕЛТ ЕВЕНЮ,
Будуть обговорюватися дуже важні справи для бизнесменів і тому обовязком кождого бизнесмена прибути на сі наради а певно не пожалує.
За тимчасовий уряд в Картерет і Кром:
Іван Ґінда, предсідатель;
Михаїл Головчук, касієр;
Степан Куцій, секретар. 241

УКРАЇНСЬКІ НОТИ ДЛЯ КОЖДНОЇ ХАТИ.
НА СКРИПКУ:
128 Пісень і танців, зладив Комишевацький $2.00
56 Міжнародних танців 1.00
На скрипку з піном. Піно осьло.
201 Пісень і танців зі словами в гарній оправі 2.50
Українські народні мельодії на піано зі словами (38), В. Барвінського 1.00
На хорс Слава Вкраїні, Україно і Їхав стрілець на війнонько, М. Гайворонського 30
Родичі! Коли Ваша дитина не учиться добре музики, купіть їй українські пісні. Побачите заохоту.
SURMA, 103 Ave. A., New York City.

УВАГА! УВАГА!
ФИЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ
ДМИТРО ЧУТРО
—: відкрив :—
ШКОЛУ ТАНКІВ І БАЛЄТУ
Учить українські народні, клясичні і балєтові танці. Наука клясами або приватними лекціями. Адреса:
1714 Chestnut St., Room 217, PHILADELPHIA, PA.

PAIN-EXPELLER
MILIONI VAŠIH ZNAKOMIH KAŽE
da nema žiniemtv, kotrijeto tak skoro dilan i tak ako možimo ka PEIN-EKSPELER. Boli nazivaju ćiro na Prostatu, Boli u Grudjah, Boli u glavi, Boli u hrbetu, Boli Mišcularni, Štitnaj, Sustavi, Zaniemenie, Potrovanie, Rematatizmi Boli, Neuralgia, i t. n. A primemi ako nemiti ali nemi dieklanim bili neopienemi.
Ljubezno upoznite se sa dieckom pravdajnji Kaznava, vrhovnim znac, na nemi! Bude vašim zadovoljenjem. Cijna i karticiena knjižica nahodjuiteu u svakoj ljekarni kolo Bytenalja u PEIN-EKSPELER.
У всіх аптиках
35 центів і 70 центів або запрост від
The Laboratories of
FAD. RICHTER & CO.
BRNYAN AND BOVIN PITTS STS.
BROOKLYN, N.Y.
KILLS PAIN

Zonite
For pyorrhea
For prevention against gum infections, use Zonite, the new powerful antiseptic. Also guards against colds, coughs and more serious diseases of nose and throat.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
ПРИЙМЕ СЕЙЧАС посаду учителя дяка учителя або дірігента, тільки що прибувший з краю дякуючись. Вміє провадити взірцеву школу, уряджувати представлення і концерти. Зголошення слати:
D. STECYK, c/o SVOBODA, P. O. Box 346, Jersey City, N. J.
НА ПРОДАЖ.
Фарма 90 акрів, 3 акри лісу, добрі будинки, дім на 9 кімнат, електрика, огрівач і телефон, води є досить, 5 штук худоби, 2 коні, трактор і богато других машин. Мила і на 10 хвиль цементова дорога, школа близько. Хтоб хотів купити цю фарму, нехай зголоситься до PETER CZERNISZ, Box 4, Amsterdam, N. Y. Tel.: 45 F 2.
ФАРМИ! ФАРМИ!
Фарма 175 акрів, 2 коні, 11 корів, знаряди. Ціна $2800, готівкою $1000.
Фарма 104 акри, ріллна чорна, 2 коні, 3 корови, 100 курей, 18 гусей, 20 індиків, машинерія і збіже. Ціна $3000 на виплені сплати.
Фарма 127 акрів, добрі будинки, сад, ліс, земля рівна. Ціна $200 готівкою $400. Тут вже є доволі, 458 Українців і других славянських народів.
S. Moranski, Box 147, Bath, N. Y.
DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число 9 LIVINGSTON PLACE, NEW YORK CITY
pir 16th Street (ч. 318 East) напроти нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.
Telephone: Stuyvesant 5760.
Dr. SIMON BLOOM
Спеціяліст під ушей, носа і горла
1530 SHERIDAN AVE., NEW YORK
Near Mt. Eden Avenue.
Години офісові: 9—11 рано.
Телефон: Davenport 0697
83 EAST 7th ST., NEW YORK, N.
Години-офісові: 1-2 попол., 6-7 зв.
Telephone: Orchard 2949
Phone: Brunswick 7187
АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах, займається переглядинням абстракти виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокрайні патентові і прочі справи. 191
ЗАМІНЮЮ доми, фарми, лоти, теле, ґаражі і взагалі ріжного рода бизнеси, на ці Ви тільки не хотіли, а все маю. Коли Ваша власність знаходиться не дальше як 200 миль від Филадельфії, так я можу обслужити; не робіть ріжничи то Пенсиленія, Ню Джерзи чи Йорк стейт. Подайте мені Ваші інформації і жадання в першому листі, а до Вас зараз приїду. 125
WALTER KOSTETSKI,
11 Gifford Ave., Jersey City, N. J.
УВАГА!
Хто хоче довідатися щікавого й бути щасливим цілого життя, нехай ще по ілюстрований і гічний катальог і поучення. Інтересовані будуть задоволені. Пишіть зараз нині, залучаючи марок, до:
EUROPEAN BOOK SUPPLY CO.,
1422 W. Division Street, Dept. 3
Chicago, Ill.
ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЯ
Ми робимо гарні похорони
ПО $150
Без ріжниці як далеко позамісцевости, кличте нас.
Офіс: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
1229 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568
Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c